

MVCRX06W23KU
prvotní identifikátor

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV-218697-2/ODK-2022

Praha 4. ledna 2023
Počet listů: 3

Vážená paní
Veronika Trpišovská
Bohdaneč 150
285 25 Bohdaneč

Odpověď na podání

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, obdrželo dne 13. prosince 2022 podání podepsané Vámi a dalšími členkami Zastupitelstva obce Bohdaneč Bc. Annou Holubovou a paní Soňou Hudecovou, jehož prostřednictvím si stěžujete na nepřístojné chování dosavadního starosty obce pana Milana Dlouhého. Z podání vyplývá, že po komunálních volbách došlo v důsledku rezignace členů zastupitelstva obce a náhradníků k poklesu členů Zastupitelstva obce Bohdaneč pod pět, přičemž zastupitelstvo nemůže být doplněno z náhradníků. Vzhledem k napjatým vztahům s dosavadním starostou, jeho údajné neochotě s Vámi spolupracovat a agresivnímu jednání, v důsledku něhož se obáváte dalších možných útoků a šikany směrem k Vám, máte za to, že je Vám bráněno v řádném výkonu funkce a žádáte o zjednání nápravy.

Po seznámení se s obsahem Vašeho podání na základě informací z něho vyplývajících uvádíme následující.

Úvodem považujeme za nutné zdůraznit, že Ministerstvo vnitra není univerzálním kontrolním orgánem obcí, nýbrž jsou mu zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), ve vztahu k samostatné působnosti obcí svěřeny pouze striktně vymezené dozоровé a kontrolní pravomoci (§ 124 a násl. a § 129 a násl.). Ministerstvo vnitra je kompetentní provádět dozoru nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek, usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obcí vydaných v samostatné působnosti a dále provádět kontrolu výkonu samostatné působnosti svěřené orgánům obcí, avšak výhradně z hlediska jejich souladu s veřejnoprávními předpisy. Z dozoru a kontroly Ministerstva vnitra jsou výslovně vyloučeny mj. případy porušení právních předpisů občanského, obchodního nebo pracovního práva a případy, kdy jsou dozoru nebo

kontrola výkonu samostatné působnosti obcí upraveny zvláštním právním předpisem¹ (tzv. kompetenční výluka). S ohledem na ústavně garantované právo územních samosprávných celků na samosprávu jsou dozor a kontrola výkonu samostatné působnosti obce ze strany Ministerstva vnitra navíc limitovány tzv. **zásadou minimalizace zásahů státu do činnosti územní samosprávy**, již stanoví čl. 101 odst. 4 Ústavy ČR, dle něhož *stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem*.

V situaci, jež jak popisujete, nastala ve Vaší obci, došlo k aktivaci § 90 zákona o obcích, podle kterého platí: *„Poklesne-li počet členů zastupitelstva obce o více než polovinu, popřípadě pod 5 a zastupitelstvo obce nemůže být doplněno z náhradníků, oznámí obecní úřad neprodleně tuto skutečnost krajskému úřadu. V takovém případě nemůže zastupitelstvo obce rozhodovat o záležitostech podle § 84 odst. 2 a 85, s výjimkou přijímání rozpočtových opatření a stanovení pravidel rozpočtového provizoria.“*.

Podotýkáme, že Zastupitelstvo obce Bohdaneč i přes pokles jeho členů ve smyslu uvedeného ustanovení je tak i nadále zastupitelstvem obce s rozhodovacími kompetencemi s výjimkou rozhodování o záležitostech podle § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích (kromě rozpočtových opatření a pravidel rozpočtového provizoria). Pokles členů zastupitelstva obce způsobuje „toliko“ omezení některých kompetencí (viz § 90 věta druhá) a aktivuje povinnost konat v obci nové volby. Nové volby do Zastupitelstva obce Bohdaneč vyhlásil ministr vnitra dle § 58 odst. 4 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, na den 25. března 2023.²

Pokles členů zastupitelstva obce však nemá vliv na samotné postavení zastupitelstva obce, které je i nadále nejvyšším orgánem obce, který (jako jediný Ústavou České republiky zmiňovaný orgán obce) stojí z hlediska výkonu samostatné působnosti nad ostatními orgány obce, včetně starosty obce (potažmo v podmínkách obce Bohdaneč dosavadního starosty).

Byť zákon o obcích v § 90 omezuje „pokleslé“ zastupitelstvo obce ve výkonu určitých kompetencí (jde o tzv. vyhrazené kompetence podle § 84 odst. 2 a § 85 zákona o obcích), není tímto ustanovením dotčen § 84 odst. 4 zákona o obcích, podle kterého si (i „pokleslé“) **zastupitelstvo obce může vyhradit k rozhodování další záležitosti v samostatné působnosti** mimo pravomoce vyhrazené radě obce podle § 102 odst. 2 zákona o obcích.

¹ § 124 odst. 6 a § 129 odst. 1 a 3 písm. a) zákona o obcích.

² Viz sdělení Ministerstva vnitra č. 394/2022 Sb. o vyhlášení nových voleb do zastupitelstev obcí.

Zastupitelstvo tak má možnost rozhodovat např. o záležitostech, které nejsou v zákoně o obcích upraveny a o kterých jinak na základě tzv. zbytkové pravomoci rady obce dle § 102 odst. 3 zákona o obcích rozhoduje rada obce, resp. starosta, neboť ve Vaší obci se rada nevolí. U obcí, kde starosta vykonává pravomoci rady obce, je přitom možné použít § 84 odst. 4 zákona o obcích i na pravomoci upravené v § 102 odst. 2 zákona o obcích. I zastupitelstvo obce, které se ocitlo v situaci předpokládané v § 90 zákona o obcích, tak může rozhodovat o poměrně širokém spektru záležitostí.

Je třeba si uvědomit, že smyslem ustanovení § 90 zákona o obcích je znemožnit situaci, kdy o nejdůležitějších otázkách obce, mezi které záležitosti spadající do vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce bezesporu patří, nebude rozhodovat orgán, u něž se prvek reprezentativnosti, vyjádřený stanovením minimální přípustné hranice členů zastupitelstva obce, významně oslabil. Zároveň však nelze připustit, aby se činnost obce zcela zastavila, a právě proto zákon o obcích ponechává řadu záležitostí beze změn oproti obcím, kde funguje zastupitelstvo s řádným počtem členů. Tedy možnosti čtyřčlenného zastupitelstva obce využívat ustanovení § 84 odst. 4 zákona o obcích nejsou nijak omezeny. To znamená, že zastupitelstvo obce jako občaný zvolený orgán může činnost dosavadního starosty obce, který již členem zastupitelstva obce není, významně ovlivnit.

Pokud se jedná o usnášeníschopnost zastupitelstva ve smyslu § 87 zákona o obcích, pro přijetí usnesení je třeba počítat nadpoloviční většinu ze skutečného počtu členů zastupitelstva (tedy nikoliv z původně voleného počtu). K přijímání platných usnesení zastupitelstva obce je zapotřebí hlasů nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva obce (§ 87 zákona o obcích), pokud tedy ve Vašem případě zastupitelstvo pokleslo na 4 členy, jsou k přijetí usnesení nutné hlasy tří členů zastupitelstva obce.

V realitě obce Bohdaneč, ve které se rada obce nevolí, si tak **stávající čtyřčlenné zastupitelstvo obce může pro sebe usnesením vyhradit k rozhodnutí vše, o čem by jinak samostatně mohl rozhodovat starosta obce, případně rozhodovací kompetenci starosty obce omezit (např. umožnit mu samostatně rozhodovat jen do určitého finančního limitu apod.). Výše uvedené závěry lze aplikovat bez dalšího i v situaci, kdy funkci starosty obce vykonává na základě ustanovení § 107 zákona o obcích tzv. dosavadní starosta obce.**

Ve vztahu k Vaším výhradám týkajícím se výkonu funkce dosavadního starosty dále zdůrazňujeme, že dle § 103 odst. 2 zákona o obcích **starosta za výkon své funkce odpovídá zastupitelstvu obce. Vzhledem k tomu orgánem příslušným zabývat se výhradami směřujícími k jeho jednání, resp. stížnostmi na výkon jeho funkce je právě zastupitelstvo obce.**

V souvislosti s Vámi zmiňovaným agresivním a hrubým jednáním dosavadního starosty vůči Vám a další členům zastupitelstva upozorňujeme, že pokud se cítíte být poškozena na svých právech, máte možnost bránit se formou **žaloby na ochranu osobnosti** na základě § 81 a násl. občanského zákoníku³ u **místně příslušného obecného soudu** (Okresní soud v Kutné Hoře). Výhradně soud je oprávněn v takové záležitosti závazným způsobem rozhodnout a poskytnout účinnou ochranu Vaším právům. Touto cestou se přitom můžete domáhat toho, aby bylo upuštěno od neoprávněných zásahů do práva na ochranu osobnosti, aby byly odstraněny následky těchto zásahů a konečně aby Vám v případě vzniku nemajetkové újmy bylo navíc dáno přiměřené zadostiučinění (např. veřejná omluva či finanční kompenzace).

Vedle výše uvedené soudní ochrany se můžete taktéž bránit postupem v rámci **přestupkového řízení** dle zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich⁴. Pokud byste pak měla za to, že jednáním dosavadního starosty mohlo dojít ke spáchání trestného činu, máte možnost obrátit se podáním **trestního oznámení** na orgány činné v trestním řízení, tedy Policii ČR, příp. státního zástupce.

Rozumíme tomu, že situace v obci, tak jak ji ve svém podání popisujete, je složitá, nicméně **nastavení vztahů spolupráce mezi dosavadním starostou a členy zastupitelstva obce, resp. zastupitelstvem je plně záležitostí obce. Ministerstvo vnitra nemá nástroje, jak takovou situaci řešit. Ministerstvo vnitra není v pozici orgánu vybaveného pravomocí k urovnání napjatých vztahů a řešení sporů v osobní rovině mezi stávajícími členy zastupitelstva obce a dosavadním starostou.** Jak bylo uvedeno výše, ačkoliv v důsledku zániku mandátů poklesl počet členů zastupitelstva Vaší obce pod pět a na uprázdněná místa nemohou nastoupit náhradníci, i takto méně početné zastupitelstvo zůstává nadále nejvyšším orgánem obce, byť jsou jeho rozhodovací pravomoci omezené. Zastupitelstvo může vykonávat své pravomoci s výjimkou zákonem stanovených případů. Je nepochybné, že zbylí členové zastupitelstva mají práva a povinnosti v rozsahu odpovídajícím zákonu (konkrétně viz zjm. § 82 a § 83 tohoto zákona). Je tudíž do značné míry právě na zastupitelstvu obce, potažmo jeho členech, do jaké míry svých zákonných pravomocí (práv) využije.

U dosavadního starosty, ani u nikoho ze členů zastupitelstva obce **nelze ze strany Ministerstva vnitra** jako dozorového a kontrolního orgánu s jasně zákonem vymezenými kompetencemi **hodnotit ani „řešit“ morální vlastnosti, „slušnost“ v projevu či vystupování.** To nakolik jsou tyto osoby před občany obce svoje jednání způsobilé obhájit, je primárně záležitostí jejich politické (morální) odpovědnosti vůči nim. Veškeré „osobní“ vlastnosti těchto osob jsou oprávněni posuzovat pouze voliči,

³ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich jeho vystupování, ve znění pozdějších předpisů.

resp. občané obce, kteří tak mají nejlepší příležitost při nadcházejících volbách do zastupitelstva obce jejich činnost a vystupování zhodnotit.

Velmi si vážíme důvěry, se kterou jste na Ministerstvo vnitra obrátila, byť Vám s řešením problémů, na které poukazujete, nemůžeme být s ohledem na jeho kompetence přímo nápomocni. Věříme však, že námi poskytnuté informace přispějí k ozřejnění záležitosti a dovolujeme si vyjádřit přesvědčení, že nové volby do zastupitelstva obce pomohou situaci zklidnit.

Ing. Bc. Miroslav Veselý
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Petra Šimková
tel. č.: 974 816 434
e-mail: odbordk@mvcz.cz